

Sanatorijos klesti, auga – išgyvena aukso amžių? „Aukso amžius bus tada, kai valstybė skatins sveikatinimo paslaugų prieinamumą kiekvienam piliečiui“, – apmalšina entuziazmą Nacionalinės sanatorijų ir reabilitacijos įstaigų asociacijos prezidentas Artūras Salda.

NAUDINGA: unikalus puikios mineralinės sudėties gydymasis purvas daro stebuklus, ne veltui užsieniečiai dėl šios procedūros veržiasi į Lietuvą. „Eglės“ sanatorijos nuotr.

Lietuva – SVEIKATINIMO meka

Kalbamės ne tik apie šiandienos iššūkius, bet ir apie tai, kuo galima pasididžiuoti.

– Nacionalinė sanatorijų ir reabilitacijos įstaigų asociacija skaičiuoja 22-us metus. Kaip keitėsi jos tikslai?

– Svarbiausias asociacijos tikslas – užtikrinti, kad ir ateityje galėtume teikti aukštos kokybės paslaugas tiems, kuriems jos yra reikalingos. Tačiau iškyla reali grėsmė, kad apskritai neturėsime, kas tas paslaugas teikia. Šiuo metu labai trūksta fizinės medicinos ir reabilitacijos (FMR) gydytojų. Dauguma darbuotojų – pensinio amžiaus, o naujų ruošiami nepakankamai. Ir čia mes jau bejėgiai: reikalingas kryptingas valstybės indėlis, didinant finansavimą FMR gydytojams rengti.

Kitas svarbus klausimas – medicininės reabilitacijos finansavimas Lietuvoje. Asociacijos nuomone, dalis žmonių, kuriems dėl rimtų ligų priklausytų reabilitacija, jos negauna. Anksčiau egzistavo sveikatos gražinamasis gydymas, kai žmogui kartą per metus buvo galima skirti sanatorinį gydymą profilaktikos tikslais. Dabar ne tik nesuteikiama tokia galimybė, bet ir nepadedama tiems žmonėms, kurie važiuoja reabilituotis arba sveikatintis savo lėšomis – netaikoma jokių mokesčių lengvatų, pvz., susigrąžinant dalį gyventojų pajamų mokesčio pasinaudojus paslaugomis sveikatai gerinti. Anaip tol – pasigirdo siūlymų sveikatinimosi paslaugas apmokestinti 21 proc. PVM. Valstybė, ko gero, taip siekia nubausiti įmones, tačiau PVM moka vartotojas, todėl nukentės klientai – smarkiai išaugs paslaugų kaina.

Tendencingai mažėja medicininės reabilitacijos dalis sveikatos apsaugos biudžete, o tai reiškia, kad auga finansavimas ligų gydymui, bet ne jų prevencijai. Skaičiai akivaizdžiai bauginantys: per pastaruosius 10 metų vienam žmogui tenkančių nedarbingumo dienų skaičius yra išaugęs dvigubai, o valstybės išlaidos nedarbo išmokoms – trigubai.

– Na, o dabar – apie džiuginančius dalykus. Kaip sparčiai žengiamo į priekį, kokios naujovės diegiamos šioje srityje?

– Lietuvoje teikiamos išskirtinai aukšto lygio medicininės reabilitacijos paslaugos. Tai įrodo ir užsieniečiai, kurie noriai važiuoja į Lietuvą pasinaudoti sveikatinimosi paslaugomis. Pas mus veržiasi baltarusiai, rusai, lenkai, vokiečiai, izraeliečiai, netgi kaimynai latviai, sugriuvus Sovietų Sąjungai nesugebėję išsaugoti sanatorijų (jų turi kelias, o likusias pavertę SPA centrais). Kolegos latviai pavėdydė, kad mes ne tik išlaikėme buvusias sanatorijas, bet ir steigiamė naujas: „Upa“, „Gradialis“.

Visos įstaigos asociacijos narės teikia labai aukšto lygio paslaugas – man būtų didelė garbė rekomenduoti bet kuriai. Mineraliniai vandenys, gydymasis purvas, moderni įranga – klientai turi didžiulę sveikatinimo paslaugų pasiūlą.

Daug progreso yra medicininės reabilitacijos srityje. Kaip pavyzdį galiu pateikti naujovę: insultą patyrusiems žmonėms atkurti rankos funkciją padeda naudojant robotizuotas sistemas, kai sveikos rankos judesiai elektroniniais impulsais yra perkeliama į pažeistą ranką. Daugėja reabilitacijos per spe-

cialius kompiuterinius žaidimus (angl. gamification).

– Slovėnijos sveikatinimo įstaigų asociacijos direktorius Iztokas Altbaueris teigia, kad Slovėnijoje sveikatinimo paslaugomis naudojasi apie 50 proc. užsienio klientų. Kokia situacija Lietuvoje?

– Tikslios statistikos nėra, manau, galėtų būti apie 30 proc. Mano nuomone, mes teikiame geresnes medicininės reabilitacijos ir sveikatinimo paslaugas nei slovėnai, todėl mūsų potencialas – didžiulis. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2018 m. vidutinis sanatorijų ir reabilitacijos įstaigų klientas užsienietis vidutiniškai praleisdavo 11,7 paros, o bendras užsieniečių Lietuvoje praleidžiamų naktų vidurkis yra 4,1. Šie klientai Lietuvoje išleidžia savo pinigus, už kuriuos mokami atlyginimai, mokesčiai, vystoma kurortų infrastruktūra – tai didelė nauda mūsų valstybei. PR

FAKTŲ kalba

- Nacionalinė sanatorijų ir reabilitacijos įstaigų asociacija vienija 14 įstaigų.
- Asociacijos narių įmonės kartu sukuria apie 3 100 darbo vietų regionuose: Druskininkuose, Birštone, Palangoje, Anykščiuose ir Elektrėnų savivaldybėje.
- 2018 m. 55 tūkst. užsieniečių ilsėjosi asociacijos narių įmonėse, paslaugų eksportas sudarė 22 mln. eurų.
- Asociacijos nariai 2018 m. sumokėjo apie 18 mln. eurų įvairių mokesčių.